

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
2 mei 2018

Ons kenmerk
TIS/U201800217
Lbr. 18/016
Telefoon
06 12210356

Bijlage(n)

-

Onderwerp
Spelregels voor de digitale stad

Samenvatting

De ledenbrief 'Principes voor de digitale stad' informeert de leden over de oprichting van het kennisnetwerk Smart Society en over een aantal principes die zijn opgesteld door gemeenten Eindhoven en Amsterdam die al veel ervaring hebben opgedaan met digitalisering in de publieke ruimte. In de brief roept de VNG haar leden op om actief deel te nemen aan de activiteiten van het kennisnetwerk Smart Society en deel te nemen aan het traject om de principes verder uit te werken met als streven om de principes in een ALV vast te stellen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de doelstellingen van onze Digitale Agenda 2020. Ook draagt het bij aan de nog op te stellen Code Goed Digitaal Bestuur en aan de doelstellingen van Samen Organiseren.

Aan de leden

Datum

2 mei 2018

Ons kenmerk

TIS/U201800217

Lbr. 18/016

Telefoon

06 12210356

Bijlage(n)

-

Onderwerp

Spelregels voor de digitale stad

Geacht college en gemeenteraad,

Graag informeren wij u over de oprichting van het kennisnetwerk Smart Society en over een aantal principes die zijn opgesteld door gemeenten Eindhoven en Amsterdam die al veel ervaring hebben opgedaan met digitalisering in de publieke ruimte. Wij vragen u actief deel te nemen aan de activiteiten van het kennisnetwerk om de principes verder uit te werken met als streven om die vast te stellen in een ALV. Hiermee geeft u mede invulling aan de doelstellingen van onze Digitale Agenda 2020 en aan de doelstellingen van Samen Organiseren. Tot slot gaan we nog in op de Code Goed Digitaal Bestuur.

Spelregels voor een digitale stad

De gemeenten Eindhoven en Amsterdam hebben vier 'Principes voor de digitale stad' geformuleerd op basis van hun ervaringen met de inzet van nieuwe technologieën in de publieke ruimte¹. De ambitie is: een digitale infrastructuur die goed toegankelijk, goed beschikbaar en zo veilig mogelijk voor alle inwoners en ondernemers in de gemeente, ongeacht hun sociale positie of herkomst. De VNG acht de principes waardevol voor iedere gemeente, groot en klein, smart city of niet. Want in iedere gemeente is de impact van digitalisering merkbaar. Daarom pakt de VNG de verantwoordelijkheid om gezamenlijk met gemeenten binnen het kennisnetwerk de spelregels verder uit te werken zodat deze in een ALV kunnen worden vastgesteld.

¹ De Spelregels zijn inmiddels ondergeschreven door diverse andere gemeenten, waaronder Nijmegen, Tilburg, Breda, 's-Hertogenbosch, Helmond (en Antwerpen).

Een breed gedeelde en duidelijke set van principes geeft aan lokale bestuurders richting en houvast in tal van situaties. Zo biedt het richting bij het aanbesteden van bijvoorbeeld (slimme) lantaarnpalen, het inzetten van blockchain of het aanbrengen van sensoren. Het maakt mogelijk dat kansen worden benut en valkuilen worden vermeden. De principes zijn bewust algemeen geformuleerd zodat er voldoende ruimte blijft voor lokale inkleuring terwijl ze ook concreet genoeg zijn om richting te geven en houvast te bieden.

De 'Principes voor de digitale stad' zijn:

1. De digitale infrastructuur moet bijdragen aan een leefbare, gezonde en veilige stad. De infrastructuur is er voor iedereen in de openbare ruimte van de stad, ongeacht sociale positie en inkomen. De infrastructuur is goed beschikbaar en toegankelijk en is toekomstvast en veilig. Zij is ingericht conform gemeentebrede standaarden en de Europese en landelijke wet- en regelgeving rond privacy en security.
2. De marktpartijen, instellingen, overheden en bewoners zijn producent en consument van de digitale infrastructuur en van de 'slimme diensten' die daar gebruik van maken. Samen, in co-creatie of alleen en waar dat voor hen wenselijk respectievelijk nodig is om het leven van burgers in de stad beter te maken en de stad te helpen zich economisch te ontplooien. De overheid regisseert en reguleert waar dat nodig is om de toegang, beschikbaarheid en de veiligheid van de digitale infrastructuur te waarborgen voor iedereen in de digitale stad.
3. De gebruikte technologie voor de digitale infrastructuur en Internet of Things is bekend, veilig (secure) en interoperabel, kent 'open interfaces', 'open protocollen' en maakt gebruik van 'open standaarden, tenzij...' landelijke of Europese standaarden anders aangeven. Deze zijn leidend. Bewoners weten welke apparatuur in 'hun omgeving' is geplaatst, hebben daar invloed op en kunnen daar gebruik van maken.
4. Data is 'open en gedeeld tenzij...' de wet- en regelgeving rondom privacy en security anders aangeeft en tenzij de data-eigenaar de data niet wil delen. De data over de bewoner is van de bewoner; zij is de eigenaar en beslist wat ermee gebeurt. De data van de digitale infrastructuur verzameld in en over de publieke ruimte is publiek goed.

Principes belangrijke input voor de Code Goed Digitaal Bestuur

Het ministerie van BZK zal deze kabinetsperiode een Code Goed Digitaal Bestuur opstellen. Gemeenten dragen graag bij aan deze Code. De digitalisering van onze samenleving gaat gepaard met soms lastige technische, sociale, juridische en ethische vraagstukken, bijvoorbeeld als het gaat over de inzet van nieuwe technologieën en het verzamelen van data in de openbare ruimte. Van de overheid wordt verwacht dat zij deze digitale transitie in goede banen leidt. Gemeenten zijn medebepalend over hoe de (lokale) informatiesamenleving eruit zal komen te zien. Gemeenten beschikken inmiddels over veel ervaring met digitalisering en technologische toepassingen in de praktijk en leren werkende weg welke rol zij daar vanuit het lokale bestuur in te nemen hebben. De spelregels in deze brief geven niet alleen richting en houvast aan gemeenten in de digitale transitie, maar zijn ook een belangrijke basis voor de Code Goed Digitaal Bestuur die nu in het kader van het Interbestuurlijk Programma samen met het Rijk wordt uitgewerkt.

Kennisnetwerk Smart Society

Spelregels zijn niet statisch omdat de iSamenleving ook niet stilstaat. Ze zullen periodiek worden aangescherpt. In de praktijk leren we pas echt wat werkt en wat niet. Er komt namelijk een wereld achterweg de digitalisering. Daarom is een actief kennisnetwerk Smart Society waar gemeenten aan deelnemen en informatie uitwisselen essentieel.

Het kennisnetwerk zal zowel een online als offline 'ecosysteem' en marktplaats voor gemeenten, bedrijven en wetenschap zijn. Het bundelt expertise, stimuleert de ontwikkeling van standaarden, samenwerking en ondersteunt de vraagarticulatie en agendering richting het Rijk. U wordt gevraagd op ambtelijk niveau actief deel te nemen aan activiteiten van het kennisnetwerk.

Digitale agenda 2020

Gemeenten werken voortdurend gezamenlijk aan betere digitale dienstverlening en samenwerking met andere partijen. Nieuwe technologieën bieden de mogelijkheid het contact met burgers en bedrijven te versterken en effectiever te werken; de overheid wordt steeds vaker ook een digitale overheid en opereert ook digitaal het liefst als één overheid. De VNG heeft daarom samen met alle gemeenten in 2015 de Digitale agenda 2020 opgesteld. De ambitie van de Digitale agenda 2020 is om burgers in staat stellen deel te nemen aan een open en transparante participatiesamenleving. Daarvoor is nodig: één efficiënte overheid die massaal digitaal werkt en lokaal maatwerk levert. Voor meer informatie verwijzen wij u naar: <https://vng.nl/digitale-agenda-2020>. Het kennisnetwerk Smart Society draagt bij aan de ambities van de Digitale Agenda 2020.

Samen organiseren

Dat we op de schouders van Eindhoven en Amsterdam kunnen gaan staan is een mooi voorbeeld van de gedachte achter Samen Organiseren. In juni 2017 heeft de Algemene Ledenvergadering van de VNG ingestemd met het voorstel tot méér gezamenlijke uitvoering door gemeenten. Gemeenten hebben aangegeven zich te committeren aan het gebruik van gezamenlijk tot stand gebrachte standaarden, afspraken en voorzieningen, met een duidelijke versnelling ten opzichte van de huidige invoeringstermijnen. Dat doen ze via Samen Organiseren. De werkwijze van Samen Organiseren kenmerkt zich door een grote betrokkenheid en sturing van gemeenten zelf, onder meer in de vorm van het van onderaf aandragen van projecten en vraagstukken, met directe beïnvloeding van en besluitvorming op wat er gezamenlijk wordt uitgevoerd en commitment op een aantal structurele investeringen. Deze werkwijze is zeer waardevol en wordt daarom ook gevolgd in het kennisnetwerk Smart Society.

Sluit u aan bij het kennisnetwerk Smart Society

Wilt u zich aansluiten bij het kennisnetwerk Smart Society? Dan kunt u zich nu aanmelden bij Aantink Yeh (Aantink.Yeh@VNG.nl) Heeft u naar aanleiding van deze ledenbrief andere vragen? Neem dan contact op met Roxane Daniels (Roxane.Daniels@VNG.nl)

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Jantine Kriens
Algemeen directeur